

«فصل ماهی سفید»

اثری اقتباسی و دغدغه مند!

فیلم سینمایی «فصل ماهی سفید» نخستین ساخته قربان نجفی در مقام کارگردان است. این فیلم که سال ۹۸ تولید شده و این روزها در اکران آنلاین است، براساس داستان

«باغ آلبالو» آنتوان چخوف چخوف نوشته شده و شخصیت‌ها و داستان‌ش کمابیش مشابه اثر نمایشنامه‌نویس روس است؛ اعضای یک خانواده همراه خدم و حشم بسیار، در یک خانه باغ در شمال، منتظر ناهید (لادن مستوفی) خواهر صاحبخانه هستند که چند سالی است به پاریس رفته و برای این سفر و ام هنگفتی گرفته که قابل بازپرداخت نیست. ولخرجی‌های ناهید در پاریس و کارشکنی‌های مباشران بهرام خان (محمد رضا فروتن)، باعث ورشکستگی خانواده و از دست دادن خانه باغ و مزارع برنج می‌شود.

زمانی که فیلم آغاز شده و تصاویری از مناظر سبز و باغ زیبای شمالی به چشم می‌خورد، تماشاگر درمی‌یابد با اثری طبیعت‌محور و عمدتاً ناتوالیستی روبه‌روست که عناصری نظیر یک خانه قدیمی، مردم بومی با لباس‌های محلی و فضای شاد و دوستانه خانوادگی را به خدمت گرفته است. هرچند این فضای دوستانه با محیط صمیمی در دقایق نخست فیلم موجب ایجاد احساسی خوب و آرام‌بخش در مخاطب می‌شود اما به خوبی می‌دانیم که یک فیلم، آن هم در نوع قصه‌گو نمی‌تواند بدون داشتن کشمکش‌هایی روشن و برجسته، قلاب انداخته و مخاطب را در دام خود بیندازد. به همین دلیل زمان بالقوه طلایی فیلم برای شکار مخاطب فقط به تعارفات و دیده‌بوسی می‌گذرد و برخی از شخصیت‌ها که حتی نسبت‌شان با سایر اعضای خانواده مشخص نیست، در رفت‌وآمد و قربان‌صدقه‌رفتن برای همدیگر هستند.

حضور شخصیت‌های بسیار بر قاب تصویر، بدون فرصت مناسب برای رفتن هر یک از آنها به عمق داستان، آنها را به افرادی قالبی تبدیل می‌کند؛ شخصیت‌هایی که خود بازیگران به ارائه کلیشه‌ای تصویر آنها دامن می‌زنند و نتیجه اثری می‌شود که در پایان، مخاطب نمی‌داند چرا داستان بعضی از این شخصیت‌ها را با بازی‌های ضعیف و کلیشه‌ای دیده و اگر آنها در فیلم‌نامه نبودند، آیا ضربه‌ای به داستان وارد می‌شد؟

در کنار کم‌رنگ بودن خط اصلی درام، نکته دیگر منطق ضعیف آن است. می‌دانیم که بهرام خان از طریق مزارع برنجش ارتزاق می‌کند و کارشکنی‌های لهراسب باعث از بین رفتن این مزارع و بازده پایین آن شده است. بی‌انگیزگی و بی‌تحریکی بهرام خان در به دست گرفتن اوضاع که نشان از خوی اشرافی او دارد، امری ست که به این کار دامن می‌زند، همچنان که در درام چخوف نیز دیده می‌شود.

درام فصل ماهی سفید بیش از آن که رئالیستی باشد، در دو حیطه سمبولیسم و ناتوالیسم قدم برمی‌دارد. البته نمی‌توان به دلیل به تصویرکشیدن بخش‌های محدودی از زیبایی‌های طبیعت شمال این اثر را ناتوالیستی خواند؛ در فصلی که به نظر می‌رسد بهار است اما در فیلم اسفندماه عنوان می‌شود و هیچ توضیحی برای این بهار زودرس داده نمی‌شود!

تأکید بر گسترش همکاری سینمایی ایران و روسیه

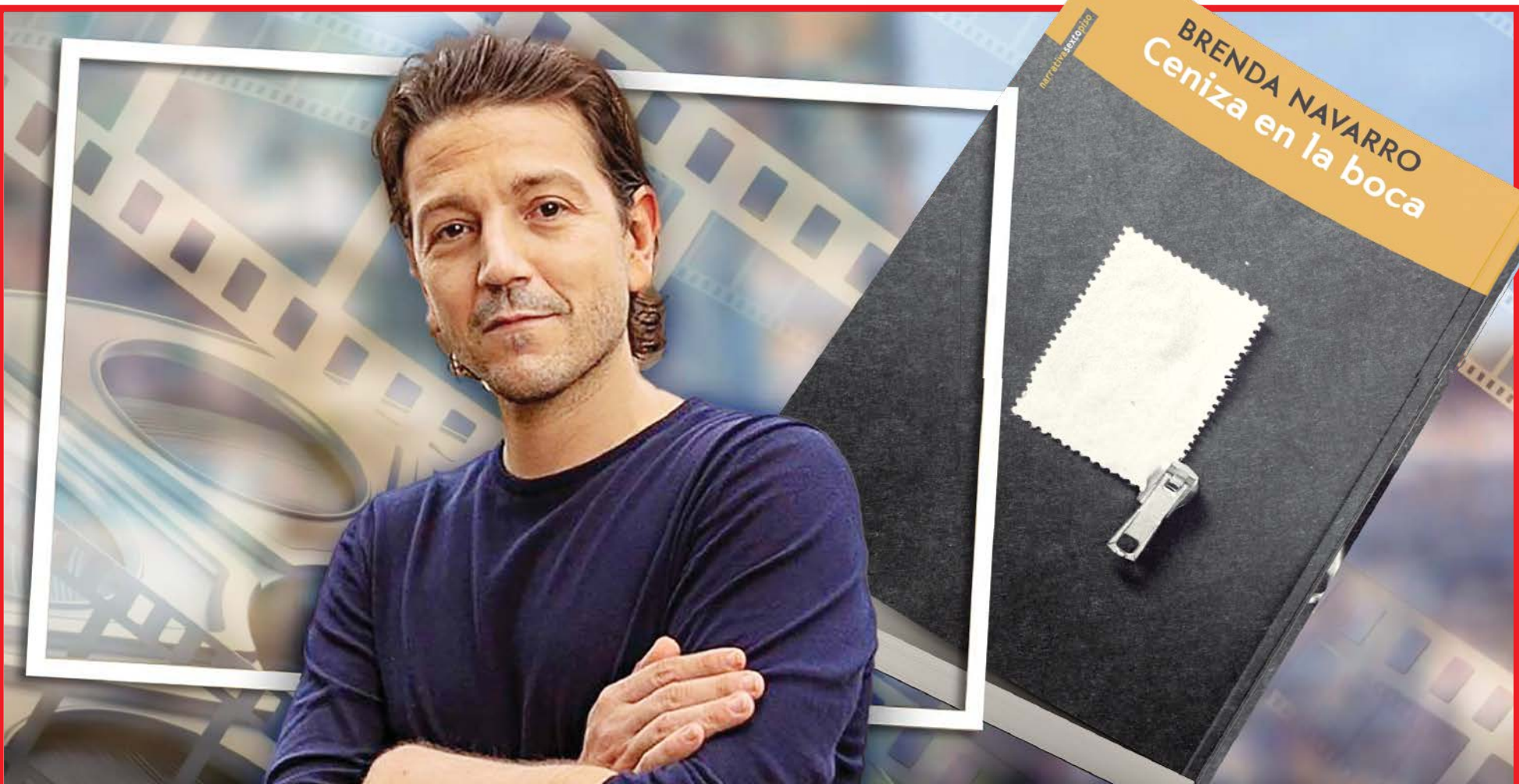
رئیس سازمان سینمایی ایران در دیدار با نیکیتا میخالکوف، کارگردان سرشناس روس و رئیس جشنواره بین‌المللی مسکو، بر گسترش همکاری‌های سینمایی دو کشور تأکید کرد. وی اقدام میخالکوف در ارائه طرح آکادمی اوراسیا را ستود. میخالکوف ضمن تمجید از سینمای ایران، عمق معنایی و انسانی آن را چشمگیرتر از تولیدات هالیوودی دانست. او یکی از اهداف آکادمی اوراسیا را توجّه

به سینمای ایران عنوان کرد. رئیس آکادمی علوم سینمایی اوراسیا، مجید مجیدی را یکی از بهترین فیلمسازان جهان خواند و از دیده نشدن شایسته او به دلیل ساختار رسانه‌های غربی انتقاد کرد.

وی گفت مجیدی ثابت کرده با منابع محدود نیز می‌توان آثار درخشان خلق کرد. در این دیدار، پیشنهادهای ایران برای توسعه فعالیت‌های آکادمی اوراسیا مطرح شد که

با استقبال میخالکوف مواجه گشت. میخالکوف ابراز تمایل کرد برای تقویت همکاری‌های مشترک سینمایی به ایران سفر کند. رائد فریدزاده نیز بر تحکیم روابط فرهنگی و سینمایی تأکید و اظهار امیدواری کرد که همکاری‌های مشترک فیلمسازان دو کشور در قالب تولیدات بین‌المللی گسترش یابد. این دیدار در بنیاد فرهنگی روسیه برگزار شد.

سینماگران آمریکای لاتین رودر روی ترامپ

هنرمندان مکزیک و اروگوئه در آثارشان مشکلات مهاجرت در دوران زورگویی‌های رئیس جمهور آمریکا را به نمایش می‌گذارند

به شش‌جبه‌گران راه‌های افرارگیری و شکنجه را می‌آموخت. داستان سریال به تماشاگرش یادآوری می‌کند که در دورانی که بانام دوران جنگ سرد شناخته می‌شد، اهالی آمریکای لاتین و مرکزی با چه فجایی روبه‌رو بودند. تلاش ما این است که سریال با بهره‌گیری از احساسات بومی، اثری باشد که مورد طبع و قبول تماشاگران بین‌المللی هم قرار گیرد. هدف ما این است که تماشاگران بین‌المللی هم با تاریخ کشور ما آشنا شده و ببینند که ما چه اتفاقاتی را پشت سر گذاشته‌ایم. یکی از تلاش‌های ما این بوده که در دل داستان سریال، به بررسی ارزش انسان‌ها در دل تضادها و دیگری‌های سیاسی بپردازیم.»

پروژه‌ای ضد دیکتاتوری و ضد آمریکایی

سازندگان سریال برای جذب بیشتر تماشاگران در داخل کشور و هم چنین سطح بین‌المللی، نقش اصلی آل‌آبوتو را به انزو ووگرنیچ‌چ داده‌اند که محبوبیت زیادی در کشورهای اسپانیایی زبان و اروپای غربی دارد. او به دلیل بازی در درام اجتماعی و واقع‌گرای «جامعه برف زده» در سال گذشته، شهرت زیادی به دست آورد. او که سخت تحت‌تاثیر داستان سریال قرار گرفته، می‌گوید: «عمیقاً خوشحالم که بخشی از این پروژه انسانی و ضد دیکتاتوری هستم. این سریال نه تنها هیجان‌انگیزترین فرار از زندان تاریخ معاصر را به تصویر می‌کشد بلکه به مکاشفه‌ای عمیق درباره بخشی از تاریخ آمریکای لاتین می‌پردازد که نباید فراموش شود. دخالت‌های آمریکا در زندگی مردم این قاره و تلاش برای ادامه فعالیت حکومت‌های دست‌نشانده، چیزی است که باید همواره یادآوری شود و تماشاگران امروزی بدانند که در گذشته‌ای نه چندان دور چه اتفاقاتی در این قاره رخ داده است.» سازندگان آل‌آبوسو تأکید می‌کنند که چندین سال وقت صرف آن شد تا این درام پرتنش سیاسی و هیجانی امکان تولید و ساخت را پیدا کند. «دو کارگردان فیلم در کنار بهره‌گیری از فضای داستان نول هویدوبرو، تحقیقات مفصلی مستقلی هم انجام دادند تا روایت‌شان صادقانه و اصیل باشد.

اگر هنرمندان مکزیکی دغدغه مهاجرت و مشکلات مربوط به آن را در دوران زورگویی‌های فلد‌رمایانه ترامپ در آثارشان به نمایش می‌گذارند، هنرمندان دیگر کشورهای آمریکای لاتین به دنبال تعریف مسائل و مشکلات دیگری هستند که دولت‌های سابق آمریکا در دهه‌های قبل از این برای‌شان ایجاد کرده‌اند. «آل‌آبوسو» مینی سریال اجتماعی و سیاسی مشترک آرژانتین، اروگوئه و اسپانیا، داستان مبارزات مردم اروگوئه علیه دولتی دست‌نشانده و طرفدار آمریکا را در قالب اثری

همچون سریال معروف «فرار از زندان» به تصویر می‌کشد. خط اصلی داستان آل‌آبوسو که برگرفته از یک ماجرای واقعی است، با مضمون جذاب و پرطرفدار فرار از زندان ساخته می‌شود که با چاشنی سیاست و دیدگاهی ضدآمریکایی همراه است. تیم دوتفره سزار چارلونه و فرناندو میرلیس با استفاده از داستان نول پرخواننده الورتیو فرناندز هویدوبرو، یکی از اتفاقات مهم و مشهور سال ۱۹۷۱ (روگوئه را برای تماشاگران بازآفرینی می‌کند. در این سال بیش از ۱۰۰ زندانی سیاسی اروگوئه توانستند از زندان مخوف و بدنام پایتخت فرار کنند. در این فرار دراماتیک و هیجان‌انگیز، پیه موحیسا هم حضور داشت. او بعدها زمانی که کشور استقلال خود را به دست آورد، به عنوان رئیس جمهور انتخاب شد.

فرار به عنوان نماد آزادی و استقلال

به گفته چارلونه: «در زمانه‌ای که جامعه به دوپاره تقسیم شده بود، این فرار بزرگ به عنوان نمادی از آزادی و استقلال برای تمام مردم کشور تبدیل شد. در کنار این فرار هیجان‌انگیز، داستان سریال درباره ربودن در مینیرتونه، مامور ویژه سازمان جاسوسی سیا در اروگوئه هم صحبت می‌کند. او در زندان مخوف پایتخت

را به زبانی رساتر بیان کند. ساخته جدید او محصول مشترک مکزیک و اسپانیا است که با کمک مالی چند سرمایه‌گذار مستقل اسپانیایی، امکان تولید پیدا کرده است. به گفته لونا: «زمانی که به عنوان کارگردان پشت دوربین قرار می‌گیرم، احساس می‌کنم می‌توانم راحت‌تر صحبت کنم و حرف‌های دلم را با صدایی بلندتر به گوش بقیه برسانم. مردم لاتینی تبار حرف‌های زیادی برای بیان کردن دارند. آنها سال‌ها تحت حاکمیت دولت‌های دیکتاتوری وابسته به آمریکا بوده‌اند و داستان زندگی‌شان سرشار از مبارزه با سختی‌هاست.»

هنرمند علیه ترامپ

لونا دلیل انتخاب داستان نول ناوارو برای فیلم تازه‌اش را نوع نگاه نویسنده به مضمون مهاجرت ذکر می‌کند: «مهاجرت موضوعی است که بسیاری از لاتینی‌تبارها و به ویژه مردم مکزیک با آن رودررو هستند. همین حالا ما با مشکل بازگرداندن مهاجران مکزیکی توسط دولت راست‌گرای ترامپ مواجه هستیم. بسیاری فکر می‌کنند مهاجرت راه نجات‌شان است و با ورود به آمریکا با هر کشور سرمایه‌داری دیگری، زندگی‌شان رو به بهبود می‌رود و طعم خوشبختی را خواهند چشید اما واقعیت چیز دیگری است. فیلم تازه‌ام تلاش دارد ضمن انگشت‌گذاشتن بر روی کاستی‌های موجود در داخل کشور و چالش‌های متعدد در زندگی روزمره مردم، به این موضوع هم بپردازد که آیا مهاجرت می‌تواند راه حل مناسبی برای غلبه بر مشکلات و به پایان رسیدن آنها باشد یا نه.»

خانم ناوارو هم می‌گوید دیه‌گو لونا، فیلمسازی است که فیلم‌هایش همزمان هم شاعرانه است و هم بی‌رحم و تند و تیز و داستان نول او کمک می‌کند تا این دنیای جذاب درونی آثار فیلمساز گسترش پیدا کرده و وارد فضای تازه‌ای شود.

مستند

مستند «زرخاتون» آماده نمایش شد

مستند «زرخاتون» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی حمیدرضا زینالی پس از پایان مراحل فنی آماده نمایش شده است. این مستند پرتیرهای از زرخاتون عظیمی ایرندگانی، آخرین بازمانده نسل طلایی زنان سوزن دوز بلوچ است. زرخاتون عظیمی نقش مهمی در آموزش و گسترش سوزن دوزی در منطقه بلوچستان داشته و دارای دکترای هنری افتخاری درجه یک است. آثار او که دارای گواهی اصالت یونسکو هستند، بسیار زیبا و چشم‌نوازند. فیلمبرداری این مستند در سه مرحله در شهر خاش، منطقه ایرندگان و روستای گنز انجام شده است. حمیدرضا زینالی، هدف از ساخت این فیلم را قدردانی از زنی خود ساخته و سختکوش دانست که هدایتگر بسیاری از زنان و دختران بوده است. او تأکید کرد که ساخت چنین فیلم‌هایی نه تنها به دیده شدن بیشتر این هنرمندان کمک می‌کند بلکه باعث رونق فروش آثارشان نیز می‌شود که نقش مهمی در زندگی آنها دارد. او همچنین اشاره کرد که این فیلم تصویری متفاوت از بلوچستان، دور از فقر و خشونت ارائه می‌دهد. عوامل تولید مستند شامل حمیدرضا زینالی (کارگردان، تدوینگر، تصویربردار و تهیه‌کننده)، حمیدرضا یی جانی (صدابردار)، الییا خلیلی (موسیقی) و فاروق ایرندگانی (عکاس) هستند.

قاب

فیلم کوتاه «ردپا» در فرانسه

فیلم کوتاه «ردپا» به کارگردانی مصطفی اعلی، محصول مرکز فیلم جوان سوره در تازه‌ترین حضور جهانی خود، به بخش منتخب بیست‌وهفتمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم بسیار کوتاه (Très Court) کشور فرانسه راه یافت. این جشنواره از ۶ تا ۱۵ ژوئن ۲۰۲۵ در فرانسه و همزمان در ده‌ها کشور دیگر برگزار می‌شود. جشنواره Très Court فیلم‌های زیر چهار دقیقه با روایت‌های فشرده و خلاقانه می‌پردازد و رویدادی معتبر در حوزه سینمای مستقل محسوب می‌شود. بخش بین‌المللی فیلم کوتاه ردپا برعهده مرکز بین‌الملل سوره است.

اکران

«رکسانا» بدون اصلاحات اکران می‌شود

فیلم سینمایی «رکسانا» به کارگردانی پرویز شهبازی و تهیه‌کنندگی مسعود ردایی پس از کش و قوس‌های فراوان، سرانجام با موافقت سازمان سینمایی مجوز اکران بدون اعمال اصلاحات را دریافت کرد. این فیلم که یکی از پربحث‌ترین آثار سینمای ایران در ماه‌های اخیر است، سال گذشته به دلیل ممیزی‌های گسترده از اکران انصراف داد و از جشنواره فیلم فجر نیز کنار گذاشته شد. رکسانا قرار بود آبان ماه سال گذشته در سینماهای سراسر کشور اکران شود اما اصلاحات و ممیزی‌ها مانع از این اتفاق شد. این فیلم در جشنواره‌های بین‌المللی از جمله جشنواره فیلم توکیو موفق به کسب جایزه بهترین بازیگر مرد و نامزدی بهترین فیلم شد. بازیگران اصلی فیلم عبارتند از: یسنا میرطهماسب، مهسا اکبرآبادی، مانده طهماسبی، بهرنگ علوی، نیلوفر کوخانی، زینتا سلطانی، رامید مطلبی و شهرام عبدلی. این اثر اکنون آماده اکران عمومی در ایران است و انتظار می‌رود با استقبال مخاطبان روبه‌رو شود.